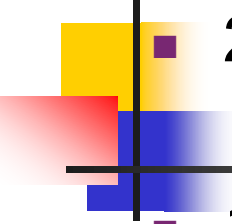

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

www.elinyae.gr

Δαΐκου Αφροδίτη
τηλ. 210 8200157
mail: daikou@elinyae.gr

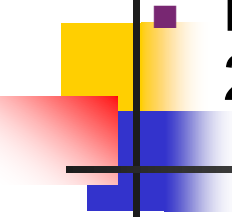
- 205 εκατομμύρια εργαζόμενοι σε όλη την Ευρώπη

- 167.000 θάνατοι στην ΕΕ των 27 αποδίδονται σε εργατικά ατυχήματα και σε επαγγελματικές ασθένειες, εκ των οποίων:

- 159.000 θάνατοι αποδίδονται σε επαγγελματικές ασθένειες

- 74.000 θάνατοι οι οποίοι αποδίδονται σε επικίνδυνες ουσίες στο χώρο εργασίας (περιλαμβανομένου του αμianto)

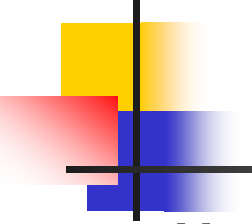
- 7.460 θάνατοι προκλήθηκαν από εργατικά ατυχήματα

■ Κάθε 3,5 λεπτά πεθαίνει ένας άνθρωπος στην ΕΕ των 27 από αιτίες που σχετίζονται με την εργασία.

■ Κάθε 4,5 δευτερόλεπτα ένας εργαζόμενος στην ΕΕ των 27 εμπλέκεται σε ατύχημα που τον αναγκάζει να παραμείνει στο σπίτι του για τουλάχιστον τρεις εργάσιμες ημέρες.

■ Ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων που συνεπάγονται τρεις ή περισσότερες ημέρες απουσίας από τη δουλειά είναι τεράστιος:
πάνω από 7 εκατομμύρια ετησίως.

Θεσμικό πλαίσιο

- ν. 1568/85 (177/A): Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.
- π.δ. 289/86 (129/A): Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων σε χώρους εργασίας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.
- π.δ 294/88 (138/A): Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθ. 1§1 του ν. 1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων».

Θεσμικό πλαίσιο

■ **Κ.Υ.Α 88555/3293/88 (721/Β):** Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. (κυρώθηκε με το άρθ. 39 του ν. 1836/89 (79/Α)).

■ **Υ.Α 130558/89 (471/Β):** Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων στα μηχανογραφικά Κέντρα του Δημοσίου, ΝΠΔΔ&ΟΤΑ.

■ **Π.Δ 17/96 (11/Α):** Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ. Τροποποίηση π.δ. 159/99.

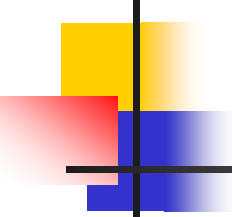

Θεσμικό πλαίσιο

- π.δ 95/99 (102/A): Όροι ίδρυσης και λειτουργίας Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης.
- ν. 3144/03 (111/A): Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις.
- υ.α. 45/08 (ΦΕΚ 73/A): Μέτρα υγιεινής και ασφάλειας ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας

ν. 3850/2010 (84/A)

Κύρωση του κώδικα νόμων για την υγεία και την
ασφάλεια των εργαζομένων

Ορισμοί

Επιχείρηση: κάθε επιχείρηση, εκμετάλλευση, εγκατάσταση και εργασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσεται.

Εργοδότης: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.

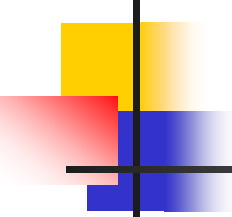
Εργαζόμενος: κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων, εκτός από το οικιακό υπηρετικό προσωπικό.

Ορισμοί

Εκπρόσωπος των εργαζομένων: κάθε εκλεγμένο άτομο, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων ...».

Τόπος εργασίας: κάθε χώρος όπου βρίσκονται ή μεταβαίνουν οι εργαζόμενοι εξαιτίας της εργασίας τους και που είναι κάτω από τον έλεγχο του εργοδότη.

Ορισμοί

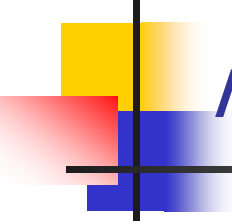
Αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας: οι αρμόδιες υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) κατά το άρθρο 69 §1 του παρόντος και για τον κλάδο των μεταλλείων - λατομείων - ορυχείων οι αρμόδιες για τον κλάδο αυτό υπηρεσίες ελέγχου.

Πρόληψη: το σύνολο των διατάξεων ή μέτρων που λαμβάνονται ή προβλέπονται καθ' όλα τα στάδια της δραστηριότητας της επιχείρησης, με στόχο την αποφυγή ή τη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων.

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

Υποχρέωση «χρησιμοποίησης των υπηρεσιών» τεχνικού ασφαλείας (Τ.Α) έχουν όλες οι επιχειρήσεις άσχετα με τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, που απασχολούν έστω και ένα (1) άτομο.

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

Υποχρέωση «χρησιμοποίησης των υπηρεσιών» γιατρού εργασίας (Γ.Ε) έχουν όλες οι επιχειρήσεις άσχετα με τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, που απασχολούν περισσότερα από πενήντα (50) άτομα.

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

όταν στην επιχείρηση εργάζονται < 50 άτομα

- χρησιμοποιούν μόλυβδο (π.δ. 94/87, (54/A)),
- αμίαντο (π.δ. 212/06, (212/A)),
- καρκινογόνες ουσίες (π.δ. 399/94, (221/A)),
- βιολογικούς παράγοντες (π.δ. 186/95, (97/A)) &
- όταν από την εκτίμηση των κινδύνων καταδεικνύεται κίνδυνος για την υγεία ή την ασφάλεια τους

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

να εξασφαλίζουν:

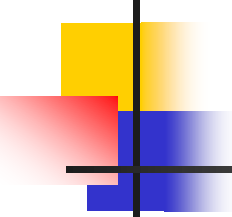
- α) την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας τους
- β) την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των τρίτων, *με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για:*
 - την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων
 - την ενημέρωση και κατάρτιση των εργαζομένων
 - τη δημιουργία της απαραίτητης οργάνωσης
 - την παροχή των αναγκαίων μέσων

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

να εφαρμόζουν τα μέτρα που προβλέπονται βάσει των γενικών αρχών πρόληψης, όπως είναι:

- η αποφυγή των κινδύνων
- η εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- η προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά τη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών και των μεθόδων εργασίας και παραγωγής, ιδιαίτερα προκειμένου να μετριασθεί η μονότονη και ρυθμικά επαναλαμβανόμενη εργασία και να μειωθούν οι επιπτώσεις της στην υγεία

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

να εφαρμόζουν τα μέτρα που προβλέπονται βάσει των γενικών αρχών πρόληψης, όπως είναι:

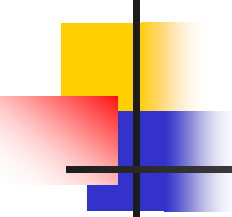
- η αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο
- ο προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο που να ενσωματώνει στην πρόληψη:
 - την τεχνική,
 - την οργάνωση της εργασίας,
 - τις συνθήκες εργασίας,
 - τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων &
 - την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

να εφαρμόζουν τα μέτρα που προβλέπονται βάσει των γενικών αρχών πρόληψης, όπως είναι:

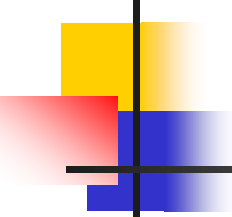
- η καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους
- η προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας σε σχέση με τα μέτρα ατομικής προστασίας
- η προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις
- η παροχή κατάλληλων οδηγιών στους εργαζόμενους

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

να φροντίζουν για:

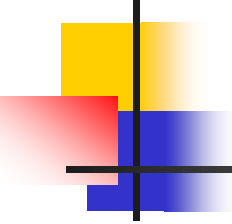
- την επίβλεψη της ορθής εφαρμογής των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας
- τη γνωστοποίηση στους εργαζόμενους του επαγγελματικού κινδύνου από την εργασία τους
- την εξασφάλιση της συντήρησης και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων
- την προσαρμογή των μέτρων ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων και να επιδιώκουν τη βελτίωση των υφιστάμενων καταστάσεων

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

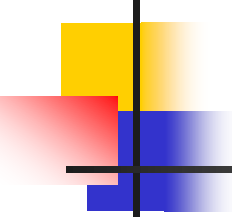
να φροντίζουν για:

- την εφαρμογή των υποδείξεων των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά τη διευκόλυνση του έργου τους μέσα στην επιχείρηση κατά τους ελέγχους
- την κατάρτιση προγράμματος προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση
- την ενθάρρυνση και διευκόλυνση της επιμόρφωσης των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους.(άρθ. 22 & 42§5, ν. 3850/10 - πρώην άρθ. 13, ν. 1568/85 & άρθ. 6 & 12, π.δ. 17/96)

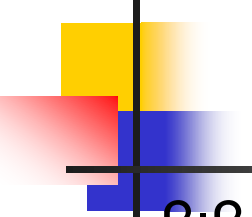
Ειδικές υποχρεώσεις εργοδοτών

- γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου (Γ.Ε.Ε.Κ.) άρθ. 43§1α του ν. 3850/10 (πρώην π.δ 17/96 άρθ. 8 §1)
- βιβλίο στο οποίο καταχωρούνται οι υποδείξεις του τ.α και του γ.ε άρθ. 14 & 16§1 του ν. 3850/10 (πρώην άρθ. 6 & 9, ν. 1568/85)
- βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο αναγράφονται αναλυτικά τα αίτια και η περιγραφή των ατυχημάτων καθώς και οι μέρες αποχής των εργαζομένων από την εργασία άρθ. 43§2β του ν. 3850/10 (πρώην άρθ. 32 §9, ν. 1568/85)

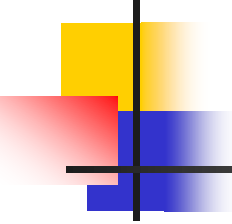
Ειδικές υποχρεώσεις εργοδοτών

- κατάλογο εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια απουσία εργαζομένων από την εργασία τους μεγαλύτερη των τριών (3) ημερών.
- βιβλίο στο οποίο καταχωρούνται ενυπόγραφα από τον αρμόδιο που έκανε τη συντήρηση ή τον έλεγχο των συστημάτων ασφαλείας, τη χρονολογία συντήρησης και τις σχετικές παρατηρήσεις άρθ. 31§2 ν. 3850/10 (πρώην άρθ.19§2 ν. 1568/85).

Ειδικές υποχρεώσεις εργοδοτών

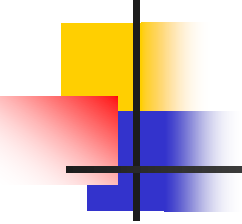
- βιβλίο στο οποίο καταχωρούνται τα συλλογικά ανώνυμα αποτελέσματα των βιολογικών εξετάσεων στις περιπτώσεις που αυτές προβλέπονται (άρθ. 39§2 ν. 3850/10 πρώην άρθ. 27§2 ν. 1568/85)
- ατομικό ιατρικό φάκελο για τους εργαζόμενους που εκτίθενται στους παράγοντες (άρθ. 39§2 ν. 3850/10 πρώην άρθ. 27§2 ν. 1568/85)
- βιβλίο καταχώρησης των μετρήσεων και των αποτελεσμάτων ελέγχου του εργασιακού περιβάλλοντος (άρθ. 38§3ε ν. 3850/10 πρώην άρθ. 26§3ε ν. 1568/85)

Άλλες υποχρεώσεις των εργοδοτών:

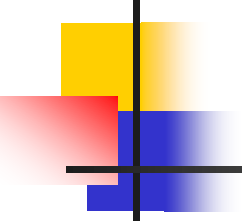
- να παρέχουν στους Τ.Α. ή/και Γ.Ε. όλα τα απαραίτητα μέσα για την καλύτερη άσκηση των καθηκόντων τους
- να τους διευκολύνουν για την παρακολούθηση μαθημάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης
- να αναγγέλλουν όλα τα εργατικά ατυχήματα
- να οργανώνουν Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣ.Υ.Π.Π), όταν έχουν υποχρέωση πλήρους απασχόλησης τουλάχιστο δύο Τ.Α.

*Υποχρεώσεις και καθήκοντα
του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού
εργασίας*

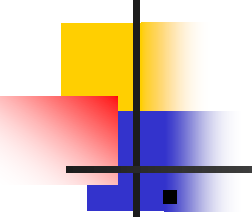
Υποχρεώσεις - καθήκοντα τ.α & γ.ε

- παρέχουν πληροφορίες, συμβουλές, οδηγίες και υποδείξεις για θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας:
 - στον εργοδότη
 - στη διεύθυνση της επιχείρησης και τους προϊσταμένους των τμημάτων
 - στους εργαζόμενους, ιδιαίτερα στον καθένα ή σε ομάδες
 - στην επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων ή τον εκπρόσωπό τους.
- επιθεωρούν, χωριστά και μαζί, τις θέσεις εργασίας, επιβλέπουν την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων και των μέτρων πρόληψης ατυχημάτων.

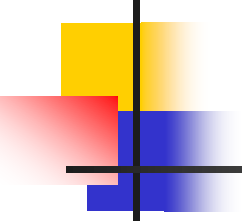
Υποχρεώσεις - καθήκοντα τ.α & γ.ε

- συντάσσουν γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- καταχωρούν στο βιβλίο τις υποδείξεις και τις συμβουλές τους προς τον εργοδότη.
- μεριμνούν ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, τους ενημερώνουν και τους καθοδηγούν για την αποφυγή του κινδύνου που συνεπάγεται η θέση εργασίας τους.

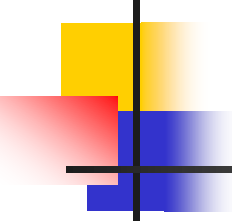
Υποχρεώσεις - καθήκοντα τ.α & γ.ε

- συμμετέχουν στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα Υ.Α.Ε.
- ενημερώνονται από τον εργοδότη για τα νέα μέσα, υλικά, εξοπλισμό, εγκαταστάσεις και διαδικασίες που μπορεί να έχουν επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων και παρέχουν συμβουλές πριν αποφασιστεί η εγκατάσταση και η λειτουργία τους.
- μεριμνούν ώστε να γίνονται μετρήσεις παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος ώστε να προτείνουν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

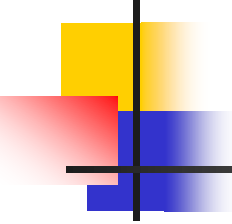
Υποχρεώσεις - καθήκοντα τ.α & γ.ε

- συμβουλεύουν για τη σωστή επιλογή και επιβλέπουν την ορθή χρήση των Μ.Α.Π.
- συνεργάζονται με την Ε.Υ.Α.Ε. ή τον εκπρόσωπο των εργαζομένων.
- συμμετέχουν στις κοινές συνεδριάσεις με τον εργοδότη και την Ε.Υ.Α.Ε. που γίνονται στο πρώτο δεκαήμερο κάθε τριμήνου.
- έχουν ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και τους εργαζόμενους κατά την άσκηση του έργου τους.

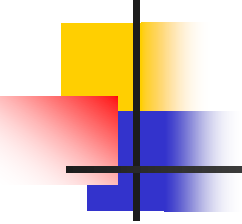
Επιπλέον ο τεχνικός ασφάλειας πρέπει:

- να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο
- να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων
- να ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, να αναλύει και να αξιοποιεί τα αποτελέσματα των ερευνών

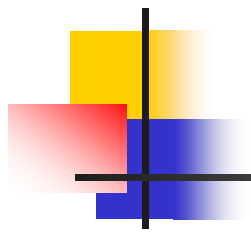
Επιπλέον ο γιατρός εργασίας πρέπει:

- να τηρεί το ιατρικό απόρρητο.
- να προβαίνει σε ιατρικό έλεγχο των εργαζομένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- να αξιολογεί τα αποτελέσματα των εξετάσεων στις οποίες υποβάλλονται οι εργαζόμενοι.
- να τηρεί ιατρικό φάκελο για κάθε εργαζόμενο.

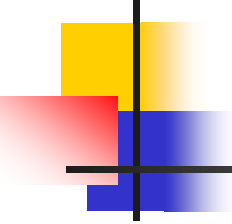

Επιπλέον ο γιατρός εργασίας πρέπει:

- να εξετάζει τον εργαζόμενο, να εκτιμά την καταλληλότητά του για τη συγκεκριμένη θέση και να εκδίδει βεβαίωση των εκτιμήσεών του την οποία κοινοποιεί στον εργοδότη.
- να μην χρησιμοποιείται για την επαλήθευση της απουσίας των εργαζομένων λόγω νόσου.
- να οργανώνει υπηρεσία παροχής πρώτων βοηθειών.
- να αναγγέλλει μέσω της επιχείρησης στην επιθεώρηση εργασίας τις ασθένειες που οφείλονται στην εργασία.

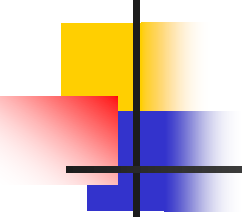

Η συμμετοχή των εργαζομένων (δικαιώματα και υποχρεώσεις)

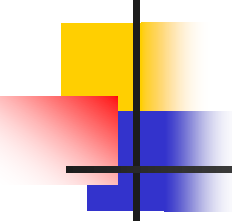
Οι εργαζόμενοι υποχρεούνται:

- να εφαρμόζουν τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και να φροντίζουν για την ασφάλεια και την υγεία τους καθώς και για την ασφάλεια και την υγεία των άλλων ατόμων που επηρεάζονται από τις πράξεις ή παραλείψεις τους κατά την εργασία σύμφωνα με την εκπαίδευσή τους και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη.

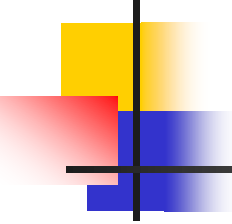
Οι εργαζόμενοι υποχρεούνται:

- να χρησιμοποιούν σωστά τις μηχανές, συσκευές, εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά μέσα κ.λπ.
- να χρησιμοποιούν σωστά τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό που τους παρέχεται.
- να μη θέτουν εκτός λειτουργίας, αλλάζουν, μετατοπίζουν αυθαίρετα τους μηχανισμούς ασφαλείας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών, εγκαταστάσεων και κτιρίων και να χρησιμοποιούν σωστά αυτούς τους μηχανισμούς.

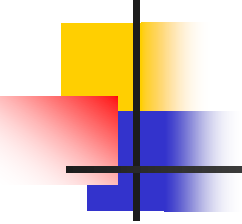
Οι εργαζόμενοι υποχρεούνται:

- να αναφέρουν αμέσως στον εργοδότη, Τ.Α, Γ.Ε τις καταστάσεις που μπορεί να θεωρηθεί ότι παρουσιάζουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο, καθώς και την έλλειψη συστημάτων προστασίας.
- να βοηθούν τον εργοδότη, Τ.Α, Γ.Ε στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους.
- να παρακολουθούν τα σχετικά επιμορφωτικά προγράμματα.

Οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα:

να εκλέγουν Επιτροπή Υγείας & Ασφάλειας της Εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε.) ή αντιπρόσωπο (άρθ. 4 & 6 ν. 3850/10 πρώην άρθ. 2 ν. 1568/85 & άρθ. 3 π.δ 17/96)

Αριθμός μελών της επιτροπής

(άρθ. 6 ν. 3850/10)

(πρώην άρθ. 2 ν. 1568/85 & άρθ. 3 π.δ 17/96)

Αριθμός μελών

Αριθμός εργαζομένων

1

< 20

2

20 - 100

3

101 - 300

4

301 - 600

5

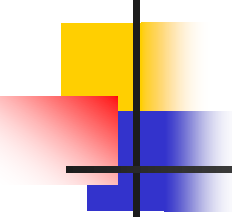
601 - 1.000

6

1.001 - 2.000

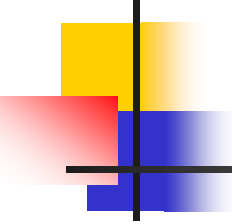
7

> 2.000

Αρμοδιότητες της Ε.Υ.Α.Ε

- να μελετά τις συνθήκες εργασίας στην επιχείρηση και προτείνει μέτρα για τη βελτίωσή τους και του περιβάλλοντος εργασίας
- να προτείνει κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή επανάληψης σοβαρών ατυχημάτων ή συμβάντων
- να επισημαίνει τον επαγγελματικό κίνδυνο στους χώρους ή τις θέσεις εργασίας και προτείνει μέτρα για την αντιμετώπισή τους
- να συμμετέχει στη διαμόρφωση πολιτικής της επιχείρησης για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου

Αρμοδιότητες της Ε.Υ.Α.Ε

- να ενημερώνεται για τυχόν αλλαγές στην παραγωγική διαδικασία, στο μέτρο που επηρεάζουν τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας
- να καλεί τον εργοδότη να λάβει τα κατάλληλα μέτρα σε περίπτωση άμεσου και σοβαρού κινδύνου, χωρίς να αποκλείεται και η διακοπή λειτουργίας ή μηχανήματος εγκατάστασης ή παραγωγικής διαδικασίας
- να ζητά τη συνδρομή εμπειρογνομόνων για θέματα ΥΑΕ, με τη σύμφωνη γνώμη του εργοδότη
- να συνεδριάζει με τον εργοδότη, παρουσία του Τ.Α. και του Γ.Ε., για τη διευθέτηση σχετικών θεμάτων.